

УДК 338.242.2

Н. А. Бараннікова, Н. М. Шведа, канд. економ. наук

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ ТЕХНОЛОГІЙ

N.A. Barannikova, N. M. Shveda, Ph. D

ECONOMIC ASPECTS OF ENTERPRISES' COMPETITIVENESS IN MODERN TECHNOLOGICAL ENVIRONMENT

Конкурентоспроможність – це поняття, що характеризує суперництво двох або більше суб'єктів, що прагнуть досягнути одної мети. Зокрема конкурентоспроможність підприємства – це рівень його компетенції відносно інших підприємств у нагромадженні та використанні виробничого потенціалу певної спрямованості, а також його окремих складових: технології, ресурсів, менеджменту, навичок і знань персоналу тощо, що знаходять вираження в усіх результативних показниках.

Сучасний етап розвитку конкурентного ринку характеризується значною динамікою та ростом вимог споживачів, результатом чого є посилення конкурентної боротьби та бажання зміцнити свої конкурентні позиції на ринку. Основним напрямом забезпечення конкурентоспроможності промислових підприємств у сучасних умовах є впровадження інноваційних технологій, що сприяють більш швидкому реагуванню на потреби споживачів та ринку, зокрема знижувати енерго- та ресурсомісткість підприємств, ефективно організовувати виробничий процес, підвищити гнучкість технологій виробництва, покращити умови та безпеку праці.

Основними факторами, на які повинні спиратись підприємства, щоб забезпечити конкурентоспроможність на сучасному етапі розвитку техніки та технологій, є:

1. Зниження та збереження енергоресурсів у процесі виробничої діяльності підприємств шляхом стимулювання розвитку наукомістких та високотехнологічних виробництв та забезпечення постійних капіталовкладень у технологічну модернізацію виробництва. Це дасть можливість підприємствам ефективніше використовувати виробничі потужності, сприятиме високотехнологічній спеціалізації підприємств та новим інноваційним можливостям.

2. Впровадження технологічного моніторингу та прогнозування з метою вдосконалення технологічної структури промислових підприємств. Це дозволить покращити «інноваційну культуру» підприємств, результатом чого є встановлення пріоритетів на забезпечення конкурентоспроможності підприємств за рахунок нових технологій.

3. Вдосконалення функціонування внутрішнього ринку. Результатом цього є підвищення попиту на новітні технології та розвиток технологічної конкурентоспроможності країни в цілому.

4. Децентралізація інституціональних ринкових одиниць внаслідок розвитку науково-технічної та інноваційно-технологічної інфраструктур, що забезпечить створення фундаменту для реалізації стратегії технологічної конкурентоспроможності підприємств.

5. Фінансове забезпечення потенціалу підприємств за рахунок фінансування з державного бюджету, впровадження бюджетування та фінансового контролінгу, що сприятиме розвитку виробничих, технологічних та інноваційних досліджень.

6. Створення ефективної мотиваційної системи для розвитку та реалізації інноваційно-технологічної діяльності промислових підприємств, яка забезпечує

внутрішньо- та зовнішньоекономічну рівновагу та розвиток активних інноваційно-технологічних підприємств.

У сучасних умовах розвитку сфери техніки і технології конкурентоспроможними є лише ті підприємства які розвивають та реалізують свій потенціал у галузях інновацій, технологічної модернізації виробництва, забезпечення висококваліфікованим кадровим потенціалом та фінансами для забезпечення безперервності процесу діяльності.

Однак не всі промислові підприємства враховують чинники впливу технологій на конкурентоздатність підприємств, такі як технологічну специфіку підприємств, життєвий цикл, технологічні можливості у сфері інновацій, динаміку технологічного розвитку галузі, наукові дослідження у сфері новітніх технологій, стратегічне спрямування розвитку підприємств, технологічну культуру та необхідність впровадження інноваційних технологій.

Також варто приділяти високу увагу такому чиннику підвищення технологічної конкурентоспроможності, як підвищення продуктивності праці, яка є показником реального економічного зростання, прогресу у соціальній сфері та кращого рівня життя. Всі ресурси, які використовуються у виробничому процесі поєднуються для забезпечення конкурентоспроможності. При цьому також необхідно враховувати такі техніко-технологічні чинники, як розробка і впровадження нових технологій, тари, матеріалів, інжиніринг виробничих процесів, вчасний ремонт устаткування, реконструкція та модернізація обладнання тощо.

Отже, основною умовою та найважливішим фактором досягнення високої конкурентоспроможності підприємств за досягненням певного технологічного розвитку є використання сучасного інформаційного забезпечення, баз даних, знання інжинірингових методик, що дозволяє використовувати системний підхід і постійний моніторинг можливостей та технологічного стану підприємств, прогнозування розвитку його технологічної бази, орієнтація на новітні розробки сприятиме підвищенню ефективності управління технологічним станом підприємства, підвищенню якості та конкурентоспроможності продукції, а також раціональній організації виробничого процесу.

Таким чином, конкурентні переваги за рахунок інноваційної техніки та технологій і їх постійне вдосконалення є основним проявом технологічної переваги над конкурентами в організаційній, управлінській, технічній та технологічній сферах діяльності підприємств, які вимірюються за допомогою загальноекономічних показників. Однак посилення технологічної конкурентоздатності підприємств неможливе без ефективної праці персоналу щодо вдосконалення організаційної структури підприємств, менеджменту персоналу, науково-дослідних робіт та технології виробничої діяльності на підприємствах.

Література

1. Галелюк М. М. Механізми забезпечення конкурентоспроможності підприємства на основі технологічних та товарних інновацій [Текст] / М.М. Галелюк // Економічний вісник Донбасу. - 2007. - №3. - С.153-154.
2. Лісовська Л. С. Аналіз шляхів підвищення технологічної конкурентоспроможності України [Текст] / Л. С. Лісовська, Н. С. Луцак // Львівська політехніка, 2010. - №4. - . 232-234.
3. Козловський І. В. Технологічна конкурентоспроможність та її значення для економіки України [Текст] / І. В. Козловський // Інститут економіки і прогнозування НАНУ – 2010. - №5. – С. 123-126.